

RAPPORT TIL HØGSKOLESTYRET

**FRA KLAGENEMNDA
VED
HØGSKOLEN I SØR-TRØNDELAG**

*Klagenemndas virksomhet
år 2004*

1 GENERELT

Klagenemnda ved Høgskolen i Sør-Trøndelag ble vedtatt opprettet av høgskolestyret 21. desember 1995, i medhold av §§ 24 og 25 i Lov om universitet og høgskoler. Etter fullmakt fra styret har nemndas medlemmer vært oppnevnt av rektor, på grunnlag av forslag fra avdelingene og fra Studentparlamentet. Medlemmer med personlige varamedlemmer oppnevnes for tre år, med unntak av studentrepresentantene, som oppnevnes for ett år av gangen.

Klagenemndas mandat, som er en nærmere spesifisering av de generelle bestemmelsene i lovens § 24, er fastlagt av høgskolestyret i desember 1996, med endringer vedtatt i styremøte mars 2003. Gjeldende mandat for klagenemnda er vedlagt rapporten.

Foreliggende årsrapport gjelder for nemndas virksomhet i år 2004.

2 SAMMENSETNING AV KLAGENEMNDA

Klagenemnda har i år 2004 hatt følgende medlemmer/varamedlemmer:

01.01.04 - 31.07.04

Leder:

tingrettsdommer Tor Langbach

Medlemmer for tilsatte:

førsteaman. Randi Hammervold, TØH

høgskolel. Rolf E. Petersen, AFT

Studentmedlemmer:

student Kine Bakke, ALT

” Daniel Huse, ALT

Vara:

tingrettsd. Marianne Fallan Kristensen

Varamedlemmer for tilsatte:

høgskolel. Oddmar Iversen, AHS

professor Frode Rønning, ALT

Vara for studentmedl.:

student Katrine M. Bjerke, ASP

” Andreas Jensen, TØH

01.08.04 - 31.12.04

Leder:

tingrettsd. Marianne Fallan Kristensen

Medlemmer for tilsatte:

høgskolel. Rolf E. Petersen, AFT

førsteaman. Åse Strand, AMMT

Studentmedlemmer:

student Kine Bakke, ALT

” Mikael Strand, AITeL

Vara:

cand. jur. Gunvor Øien Løge

Varamedlemmer for tilsatte:

høgskolel. Oddmar Iversen, AHS

førsteaman. Randi Hammervold, TØH

Vara for studentmedl.:

student Juliane W. Hasle, AMMT

” Mikal Elden, AHS

Rådgiver Leif Ingar Finborud, HA, har vært fast sekretær siden nemnda ble opprettet.

Funksjonsperioden for nåværende klagenemnd (gjelder leder/nestleder og representanter/vararepr. for tilsatte) gjelder til 31.07.2007. Studentmedlemmer har 1 års funksjonstid.

3 OMFANGET AV SAKER, TYPE SAKER OG AVGJØRELSER

Klagenemnda har ikke faste møtedatoer, men kalles inn så snart det foreligger saker, normalt flere saker per møte. I år 2004 har nemnda behandlet 24 enkeltsaker, fordelt på i alt 10 møter.

I og med at det er personlige varamedlemmer til nemnda, har det normalt ikke vært noe problem å samle fulltallig klagenemnd. De aller fleste av nemndas vedtak har vært enstemmig.

En oversikt over antall klagesaker og resultatet av disse er vist nedenstående tabell.

År	1999	2000	2001	2002	2003 ^{*)}	2004 ^{*)}
Antall saker	12	10	17	24	25	24
Antall medhold	1	3	4	4	5	2
% medhold	8	30	24	17	20	8

^{*)} Inkluderer også saker som angår fusk/ forsøk på fusk. " Medhold" i tabellen er sett i forhold til om avgjørelsen er fullt ut i studentens favør.

Antall saker til klagenemnda har altså økt betydelig de siste årene. En vesentlig grunn for det er at mandatet to ganger er blitt utvidet, ved at nemnda fra år 2001 også fikk klagesaker knyttet til søknader om opptak på grunnlag av realkompetanse, og fra 2003 saker om fusk/forsøk på fusk ved eksamen. Mengden saker til klagenemnda vurderes ikke som høyt, i forhold til studentmassen og det store antall enkeltvedtak som fattes i forbindelse med opptak, eksamen, praksis og andre studierelaterte forhold ved høyskolen.

I de aller fleste av sakene har studenten ikke fått medhold, dvs at i klagesaker har klagen ikke blitt til tatt til følge, og i saker angående fusk/forsøk på fusk har vedtaket vært annullering av prøve, eventuelt også midlertidig utestenging. I 2004 var det bare 8 % av sakene som resulterte i at studenten fikk medhold. Dette er klart lavere medholdsandel enn i årene forut.

Klagenemnda har fått inn saker fra fleste avdelingene, men med en overvekt fra ALT, AHS og ASP, jf. nedenstående tabell. Fordelingen mellom avdelingene kan svinge noe fra år til år, men det har vært normalt at utdanninger med praksisstudier avstedkommer flest klagesaker. ALT har hatt uvanlig mange saker det siste året. De aller fleste av disse har vært saker vedrørende fusk ved eksamen.

Avd.	AHS	ASP	ALT	AMMT	TØH	AFT	AITeL	Opptaksktr.	Sum
Ant. saker	5	5	8	1	3	0	0	2	24

De sakstyper klagenemnda har hatt i år 2004, har vært av følgende kategorier (listet opp i rekkefølge etter antall saker):

- Saker vedrørende fusk/forsøk på fusk ved eksamen
- Klage i forbindelse med praksisstudier (plassering/tilrettelegging, oppfølging, godkjenning)
- Klage på formelle feil ved eksamen eller sensur
- Klage i forbindelse med opptak til studier som ikke omfattes av samorda opptak (dvs. søknad om opptak på grunnlag av realkompetanse, opptak til høyere årskurs eller videreutdanninger)
- Klage på avslag om å få gå opp til eksamen (pga ikke oppfylt arbeidskrav eller som følge av antall tidligere forsøk)
- Klage på avslag om adgang til å få ta alternativt fag

Én av klagene på formelle feil ved eksamen var en felles klage, undertegnet av ca halve studentkullet (28 studenter) i en klasse.

Fordelingen av saker har i 2004 vært nokså forskjellig fra tidligere år. Klage på avslag om særordninger til eksamen, som har forekommet ganske hyppig tidligere, har vi ikke hatt noen av, mens det har vært spesielt mange saker som angår fusk ved eksamen - 9 saker i alt. Årene forut, også mens styret behandlet fuskesakene, har antallet variert fra 1 til 3 saker. De fleste av sakene i 2004 har hatt å gjøre med ulovlig kildebruk ved hjemmeeksamener. Økningen her kan etter klagenemndas syn ha flere grunner:

- hjemmeeksamener/mappeeksamener anvendes i større grad enn tidligere
- avdelingene er blitt flinkere til å avdekke ulovlig kildebruk
- en del studenter har ikke vært bevisst over mulige konsekvenser ved den slags juks

Etter klagenemndas syn har informasjonen til studentene om krav til henvisninger ved kildebruk og om mulige følger av å bryte reglene vært for dårlig. Bestemmelsene burde kommet klarere fram i studiehandbøker og annen informasjon rettet mot studentene. Særlig viktig er det at studentene finner informasjon sentralt på avdelingens hjemmesider om kildebruk og at brudd på disse kan medføre sak om fusk. I lys av at klagenemnda fant klare mangler ved slik informasjon, la nemnda seg på en moderat reaksjonslinje i 2004, og vedtok kun annullering av eksamen selv i tilfeller der det var betydelig grad av "klipping" fra andre kilder uten rett kildehenvisning. Det kan for øvrig opplyses at i de aller fleste tilfellene var klagenemndas vedtak i samsvar med avdelingens innstilling. Klagenemnda har i alle disse sakene påpekt overfor de involverte avdelinger at studentene bør få bedre informasjon og har presisert at avgjørelsene ikke skaper presedens for framtidige saker. Det var kun én sak i 2004 som resulterte i vedtak om midlertidig utestenging av studenten. Den saken gjaldt ulovlig kildebruk ved skriftlig skoleeksamen.

I én av sakene der klagenemnda vedtok annullering av eksamen, i samsvar med avdelingens innstilling, anket studenten på avgjørelsen. Etter ny behandling i klagenemnda der vedtaket ble opprettholdt, ble saken oversendt Utdannings- og forskningsdepartementet, som er klageinstans i slike saker. Departementets opprettholdt høgskolens avgjørelse om annullering, og hadde heller ingen merknader til saksbehandlingen.

I tilknytning til en konkret klagesak som angår høgskolens anledning til å kreve at obligatoriske øvinger i et emne er gjennomført for å få gå opp til eksamen, har klagenemnda bedt departementet om uttalelse om hvordan universitets- og høgskolelovens § 40 skal tolkes. Så langt klagenemnda kjenner til, oppfatter utdanningsinstitusjonene at § 40, *Rett til å gå opp til eksamen*, gjelder privatister. Uavhengig av den konkrete klagesaken er det prinsipielle spørsmålet om bruk av obligatoriske øvinger også er reist av Studentparlamentet i brev til rektor. Klagesaken er utsatt i påvente av departementets avklaring.

I et par av klagesakene har klagenemnda påpekt mangler ved avdelingens saksbehandling eller uklarheter i regelverket. Dette innebærer ikke nødvendigvis at studenten får medhold i klagen. Dersom klagenemnda mener at slike forhold ikke har hatt avgjørende betydning for resultatet (vedtaket), vil klagenemnda likevel ikke ta klagen til følge.

4 AVSLUTTENDE KOMMENTARER

Klagenemnda kjenner til at det både fra høgskolen sentralt og fra Studentparlamentet nå er satt fokus på problemområdet fusk i forbindelse med ulike eksamensformer. En forutsetter derfor at bestemmelser om kildebruk, kildehenvisninger og om mulige reaksjoner ved brudd på

bestemmelsene blir så godt bekjentgjort at momenter som går på manglende informasjon, heretter ikke blir avgjørende i slike saker.

Klagenemnda vil gjerne ha styrets prinsipielle syn på reaksjonsformer ved ulike typer eller grader av fusk/forsøk på fusk og vurderer i den sammenheng å legge fram en egen drøftingssak.

Et problem som klagenemnda har merket seg og har rapportert om til avdelingene, er at det finnes interne reglement som kan virke noe sprikende og lite samordnet, og at det kan være vanskelig å finne rett informasjon på høgskolens/avdelingens hjemmesider. Det kan eksempelvis forekomme flere versjoner av samme internreglement.

Klagenemnda får noen saker som berører forhold som en anser å ligge utafor nemndas mandat. Det gjelder særlig enkelte av klagenene på formelle feil ved eksamen og klage etter praksisgjennomføring. I klage på formelle feil kan det være momenter som klagenemnda ikke ser bort fra kan være relevante, men som en ikke kan ta stilling til, fordi klager tar opp forhold primært er av faglig karakter. Med dagens rutiner ved HiST i forbindelse med klagesensur kommer imidlertid ikke studentens argumenter fram til klagesensorene, og klagenemnda kan altså heller ikke ta stilling til disse ut fra sitt mandat. Klagenemnda kjenner til at spørsmålet om prosedyrer ved klagesensur drøftes ved flere høgskoler. Også som en konsekvens av nye problemstillinger i forbindelse med klage på vurdering av hjemmeeksamener/mapper, har spørsmålet om dokumenter til nye sensorer blitt reist.

Etter høgskolens siste omorganisering viser det seg at saksbehandlingen forut for oversendingen ikke følger så klare administrative strukturer som før. Klagenemnda har tidligere krevd at saker fremmes for nemnda ved avdelingens ansvarlige (normalt dekan, ev. avdelingsstyret), og ved opptakskomiteen i saker som angår realkompetanseopptak. Det vil være ulike nivå/stillinger som naturlig behandler og uttaler seg i klagesakene, avhengig av hvor det opprinnelige vedtak ble fattet. For formelt å kunne forholde seg til bestemte nivå, finner klagenemnda det likevel ønskelig at oversendelsesbrevet til nemnda fortsatt undertegnes av dekan, ev. studiedirektør eller opptaksleder.

For klagenemnda ved Høgskolen i Sør-Trøndelag
28.02.2005

Marianne Fallan Kristensen (sign.)
leder av klagenemnda

Leif Ingar Finborud
sekretær i klagenemnda

Vedlegg: Mandat for klagenemnda, vedtatt 05.12.96 m/ senere endringer

MANDAT FOR KLAGENEMNDA VED HØGSKOLEN I SØR-TRØNDELAG

(Vedtatt av høgskolestyret 05.12.96, HS-sak 86/96. Endret ifølge KUF-rundskriv F-55-00 dat. 18.12.00 og av høgskolestyret 19.03.03, HS-sak 024/2003)

1. Klagenemnda ved Høgskolen i Sør-Trøndelag er opprettet etter vedtak i Det regionale Høgskolestyret (24.06.94) og i Høgskolestyret (21.12.95).
2. Klagenemndas sammensetning er i henhold til lov om universiteter og høyskoler, § 25.
3. Høgskolestyret delegerer til klagenemnda å behandle og avgjøre klager i følgende saker:

Klage på avgjørelser om opptak til de studier ved høgskolen som ikke omfattes av sentralt opptak og således skal avgjøres av andre organer, og klage i forbindelse med opptak på grunnlag av realkompetanse

Klage på avslag om oppflytting til høyere årskurs eller direkte opptak til disse

Klage på avslag om å få gå opp til eksamen

Klage over formelle feil ved eksamen eller eksamenssensur

Klage i forbindelse med godkjenning av kurs, fag eller praksis som inngår i studiet

Klage over avgjørelse om dispensasjon eller fritak fra eksamen eller prøve, unntatt dispensasjonssaker av prinsipiell art

Klage i forbindelse med valg av representanter og ombud ved høgskolen

Saker om annullering av eksamen og prøve i henhold til universitets- og høyskoleloven § 54 nr. 1 og 2 og saker om utestenging i henhold til samme lov § 42 nr. 3.